ALMINE RECH

Gerasimos Floratos
Maps

Sep 8 — Oct 8, 2022 | Brussels

Een kaart is een abstracte weergave van ruimte die vlak en eendimensionaal is. Dit betekent dat een kaart sterk verschilt van de reliëfs en grondgebieden waarnaar deze verwijst; het is een gecodeerde culturele marker die men moet leren interpreteren om de weg te kunnen vinden.

Hoewel de schilderijen van Gerasimos Floratos figuratief zijn, lijken ze meer op landschappen. Floratos is een New Yorker. Zijn werk is entropisch, als een psycho-geografische vertaling van de stad. Hij is geboren en woont nog steeds in het centrum van het centrum – Times Square (dat niet vierkant is, maar eerder lijkt te slingeren). De levendige kleuren van zijn confronterende figuren verwijzen naar de extreme ervaringen die karakteristiek zijn voor de stad New York.

Floratos schildert niet zozeer menigtes – op elk schilderij zijn één of twee personages te vinden – maar hun aanwezigheid doet denken aan ontmoetingen met passanten. Sommigen kijken naar beneden, anderen opzij, anderen omhoog, ze zouden kunnen horen bij de honderden mensen die we dagelijks tegenkomen in drukke omgevingen. Ze herinneren ook aan grote reclameborden en enorme ledschermen: een kakofonische anarchie die zowel agressie als poëzie in zich bergt.

Floratos schildert op de begane grond van zijn studio, die gemaakt is van hetzelfde beton als de straten erboven. Graffiti is stedelijke landschapskunst, maar Floratos is geen straatkunstenaar. Bij hem is geen druipende verf te vinden. Toch doet zijn werk me denken aan het uitwissen, het constant overschilderen van straatkunst door stadsambtenaren en andere graffiti-artiesten, als een natuurlijke cyclus van verschijnen en verdwijnen.

Floratos gebruikt acryl- en olieverf. De een heeft een strakke en gladde uitstraling, de andere heeft meer textuur. Hij creëert lagen van donkere lijnen op grotere, vaak horizontaal geschilderde oppervlakken, wat herinnert aan de Transparencies-serie van Picabia of aan röntgenfoto's, gebruikt in de medische wereld en voor conservering in musea, die lagen verf en verborgen werkelijkheden onder de oppervlakte aan het licht brengen. De biografie van Floratos is grotendeels openbaar. De kunstenaar heeft het vaak over de delicatessenwinkel van zijn vader en over de Griekse oorsprong van zijn familie.

Hij is echter duidelijk geen outsiderkunstenaar (hoewel hij bewondering heeft voor William Hawkins en vele anderen). Hij is een insider, zich bewust van de sociale spanningen en machtsspelletjes om hem heen. Floratos verwerpt het idee dat hij autodidact zou zijn. Hij voelt zich geen onderdeel van het neo-expressionisme of van 'bad painting', hoewel hij deze kunstenaars bewondert – van Basquiat tot Kippenberger. Bovenal legt hij emoties vast op de manier die Man Ray beschrijft: "Ik schilder wat ik niet kan fotograferen". Zijn schilderijen weerspiegelen de tijd waarin we leven op een ietwat vervormde manier, waarbij het onderscheid tussen hoge en lage cultuur een minder relevante vraag is – het is al verteerd. Streetwear en tekenfilms zijn alom aanwezig, en veranderingen in smaak gaan sneller dan ooit. Floratos is getraind in capoeira. Het is gebruikelijk om te zeggen dat iemand capoeira 'speelt', en Floratos lijkt dit ter harte te hebben genomen. Schilderen is een fysieke prestatie voor Floratos. Hij voelt zich op zijn gemak bij grote afmetingen, als van reclameborden.

Zijn schilderijen kunnen als één coherent oeuvre worden beschouwd. Zelfs zijn beeldhouwwerken (gelijktijdig tentoongesteld in Boisgeloup) leggen verschillende lichaamstalen vast, waarbij de vijf zintuigen betrokken zijn: zien, voelen, ruiken, proeven en horen. Onze organen zijn verzamelaars van sensorische gegevens, zowel anatomisch als relationeel. De relatie is altijd wederkerig, geven en ontvangen. Ogen stellen ons in staat om te zien en gezien te worden. Wij, de toeschouwers, kijken naar de grote ogen van een figuur die terugkijkt. Er is een ziener-/stalker-dynamiek, die we ook tegenkomen in het werk van Carol Rama. De ogen van Floratos' figuren zijn intens, geconcentreerd, afwezig of explosief en weerspiegelen altijd een activiteit in de geest.

Dankzij onze neuzen kunnen we ruiken, zowel het verrukkelijke als het gevaarlijke. De manier waarop Floratos ze schildert, van onderaf, herinnert aan Daumiers karikaturen van de politieke elite van zijn tijd. Degenen die naar beneden kijken, verdienen het belachelijk te worden gemaakt.
De monden van Floratos zijn vaak, maar niet altijd, wijd geopend. Met een mond kun je eten, proeven, kussen, spreken, lachen, schreeuwen of zelfs bijten, zoals de kaken van Lee Lozano die hun tanden laten zien. Soms valt een tong op. De

Chinese geneeskunde neemt de tong zeer serieus: het is de plaats waar we boodschappen ontcijferen die door onze inwendige organen worden verzonden.
Schilderen met de hand geeft meer vrijheid dan digitale penseelstreken ooit kunnen bieden. Handen kunnen grijpen, maar ook voelen wat er om ons heen is, zelfs in het donker: aanraken en aangeraakt worden. Ze communiceren zonder woorden, bijvoorbeeld door te zwaaien, te controleren, in te stemmen, vast te houden, aan te wijzen en te dreigen.

De oren tot slot stellen ons in staat om te luisteren en te horen, maar zorgen ook voor ons evenwicht, ons vermogen om te staan en ons te verplaatsen. De figuren van Floratos dragen vaak hoofdtelefoons, ze zijn afgesneden van de buitenwereld. Waar luisteren ze naar?
Veel van zijn figuren roken. Dit kan ons doen denken aan de experimenten en manipulaties van tabakslobbyist Edward Bernays om vrouwen ervan te overtuigen dat sigaretten hun vrijheidsfakkels waren. Roken kan echter ook worden gezien als een manier van communiceren, zoals de inheems-Amerikaanse traditie van het roken van vredespijpen. Kan roken een manier van denken zijn, en inhaleren een middel tot introspectie? In sommige van zijn meest recente schilderijen heeft Floratos collage-elementen opgenomen door het toevoegen van verschillende materialen, schalen en botsende perspectieven. De toeschouwer heeft het gevoel vanaf de achterbank van een taxi door de achterruit naar het vervormde landschap te kijken. De collagebeelden van wolkenkrabbers of van Las Vegas en de omringende woestijn zijn geïnspireerd op toeristenwinkels en hotels in de buurt van zijn studie, of die hij heeft gezien tijdens zijn onderzoeksreizen naar Las Vegas. Andere beelden die hij kiest, zijn die van paddenstoelen, rood met stippen.

Vliegenzwammen, die worden geassocieerd met kabouters en smurfen, zijn psychoactief en medicinaal. Ze schakelen onze verdedigingsmechanismen uit en versterken de werking van de zintuigen, wat waarneembaar is tijdens peyote-ceremonies en in actuele laboratoriumonderzoeken aan de John Hopkins-universiteit. Ze openen de ‘deuren der waarneming’, om Aldous Huxley te citeren. Deze therapeutische kwaliteiten zijn echter tientallen jaren lang agressief onderdrukt.

Waarom verbieden mensen het gebruik van natuurlijke soorten die het bewustzijn kunnen veranderen en bewustwording kunnen creëren? Waarom werden ze zo gevaarlijk gevonden?Mycelium blijft een onderbelicht verschijnsel. Het is een netwerk van schimmeldraden dat ons leert verbindingen te creëren in plaats van tegenstellingen. Deze netwerken zijn verbonden met bomen en lijken in veel opzichten op de structuur van een stad of de organisatie van een maatschappij.

MAPS is het acroniem voor de Amerikaanse Multidisciplinary Association for Psychedelic Studies (multidisciplinaire vereniging voor psychedelische studies). Het woord psychedelisch is afkomstig uit het Oudgrieks en betekent manifestatie van de geest.

Floratos heeft altijd belangstelling gehad voor schizofrenie, geestelijke of neurale verschillen en buitenzintuiglijke waarneming. Hij heeft tentoonstellingen georganiseerd met de Fountain House Gallery in zijn buurt, die werken van kunstenaars met geestesziekten presenteert. Dit doet me denken aan de naaktportretten van Maria Lassnig of de quantumpsychologie van Robert Anton Wilson, die een poging deed om voorgeprogrammeerde associaties te doorbreken.

Edvard Munch zei ooit: “Ik schilder niet wat ik zie, maar wat ik heb gezien.” Floratos, de psychonaut, zal dit zeker kunnen beamen.

- Anne Dressen, Curator, Musée d'Art Moderne de Paris.